

De ware trendbelegger

Het is crisis, daar hoeven we geen discussie meer over te voeren. Hoe heeft het allemaal zo kunnen gebeuren en wat moeten we doen om dit in de toekomst te vermijden? En is wat er nu gebeurt precies hetzelfde als wat er gebeurde in 1906, 1929 of 1987 toen de aandelenbeurzen ook wereldwijd crashten? Als we antwoorden hierop proberen te zoeken, moeten we ons afvragen of we hier als trendbelegger dan iets mee kunnen.

tekst: Mischa Peters

Het volgen van trends is een van de basisprincipes van de technische analyse. Trendbeleggen is van nature reactief, dient systematisch te gebeuren en heeft niets te maken met het doen van voorspellingen (voorspellen is immers onmogelijk). Trendbeleggen is op zichzelf geen heilige graal. Naast de regels vormt de menselijke factor het hart van deze strategie. Trendbeleggen vraagt van de belegger een enorme discipline in het volgen van vooraf (geteste) vastgestelde handelsregels die antwoord op de volgende vragen moeten geven.

1. Hoe en wanneer stap ik in de markt?
2. Hoeveel contracten of aandelen koop ik?
3. Hoeveel geldrisico wil ik op deze positie lopen?
4. Hoe en wanneer kap ik de positie af als deze verliesgevend is?
5. Hoe en wanneer stap ik uit de positie als deze winstgevend is?

Figuur 1: De verschillende trends gedefinieerd met behulp van trendlijnen.

Als trendbelegger moet u er rekening mee houden dat u in veel gevallen een positie heeft die verlies maakt. Het is dan noodzakelijk om gebruik te maken van een risicomanagementsysteem dat u beschermt tegen het maken van te grote verliezen. Simpel gezegd houdt trendbeleggen het volgende in: 'kleine posities innemen en afwachten of deze positie winst gaat maken. Verliesgevende posities dienen zo snel mogelijk te worden afgebroken.

Winstgevende posities daarentegen wilt u zo lang mogelijk aanhouden en het liefst uitbreiden'. Twee logische, maar zeker ook belangrijke aannamen liggen ten grondslag aan de werking van trendvolgende strategieën. De eerste gaat ervan uit dat er regelmatig trends voorkomen. Hierbij dien ik wel op te tekenen dat er niet altijd sprake is van een trend, maar dat prijstrends soms voorkomen. Ten tweede gaan we ervan uit dat er winstgevende strategieën kunnen worden ontwikkeld om van deze prijstrends te profiteren.

De koersgrafiek

We kunnen een trend visueel (in de koersgrafiek) proberen waar te nemen. In de meeste gevallen is het verschil tussen een neerwaartse- en opwaartse trend immers wel duidelijk. Problemen ontstaan er voornamelijk op momenten dat er in de grafiek allerlei tegengestelde kortetermijnkoersuitschieters of rustpauzes voorkomen die het grotere 'technische' plaatje doen benevelen.

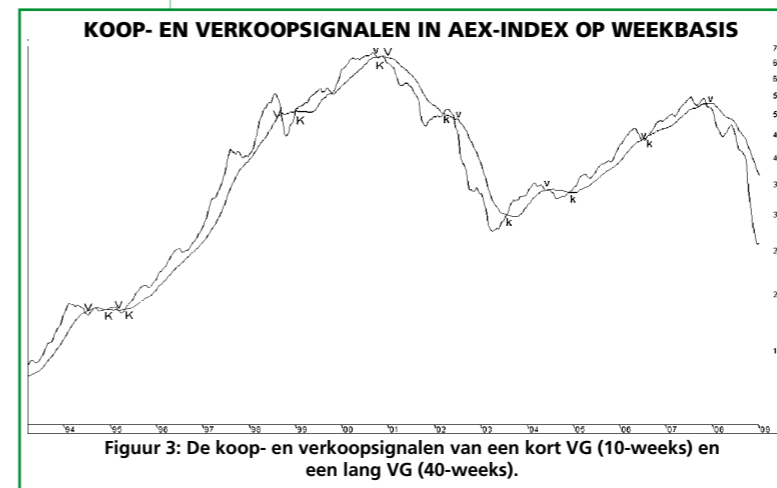
Een markt met een stijgende of dalende beweging wordt een trendingmarkt genoemd. Bij de zijdelings bewegende markt wordt een onderscheid gemaakt tussen een tradingmarkt en een changingmarkt. Het verschil is dat bij eerstgenoemde de koers zich voortbeweegt in een duidelijk herkenbare en vaak ook smalle bandbreedte. Ook in de changingmarkt zien we een zijwaarts koersverloop, echter nu zal de bandbreedte vaak groter zijn. Ook kan het zijn dat tijdens de tradingfase het koersverloop licht stijgend of dalend is.

Trends herkennen met trendlijnen

Bij de subjectieve, maar tevens effectieve wijze om trends te herkennen met behulp van trendlijnen kijkt de technisch georiënteerde belegger naar de toppen en bodems van een koersbeweging. Deze bepalen dan de richting van de trend. Neemt men in een grafiek een reeks van opeenvolgende hogere bodems waar, dan wordt gesproken van een opwaartse trend. Deze trend wordt inzichtelijk gemaakt door onder de bodems een trendlijn te trekken. Er zijn dan altijd twee punten nodig om een lijn te trekken waarbij geldt dat de lijn belangrijker wordt als deze keer op keer door de markt wordt getest. Bij een reeks van lagere toppen in een koersbeweging wordt gesproken van een dalende trend. Een trendlijn die over de toppen wordt getrokken, kenmerkt de dalende trend. Het verleden heeft vastgesteld dat wanneer de koers een dalende trendlijn nadert er extra aanbod, dus verkoopdruk zal ontstaan. Bereikt een nieuwe koersbeweging daarentegen de stijgende trendlijn, dan zal in veel gevallen een toename van de vraag optreden. Interessant wordt het bij een doorbraak van deze trendlijnen. Breekt de koers boven een dalende trendlijn, dan is een acceleratie van de koersstijging waarschijnlijk doordat bestaande shortposities worden

Figuur 2: Drie Voortschrijdende Gemiddelden met lange en korte instellingen en tevens samengesteld op basis van andere berekeningsmethoden.

Figuur 3: De koop- en verkoopsignalen van een kort VG (10-weeks) en een lang VG (40-weeks).

gesloten. En verkopers die in het verleden voor aanbod zorgden, zullen zich dan realiseren dat het verkopen op hogere niveaus niet meer loont. Omgekeerd zijn verdere koersdalingen te verwachten als de koers door een stijgende trendlijn zakt. In dit geval zullen de aandelenbezitters inzien dat hun papieren winst steeds meer daalt, of er wordt zelfs al verlies geleden. Dit zorgt dan voor extra aanbod waardoor de koers nog verder zal dalen. In Figuur 1 is goed zichtbaar hoe met behulp van trendlijnen het koersverloop kan worden onderverdeeld naar het type trend: dalend of stijgend.

Het Voortschrijdende Gemiddelde

Visuele analyse van toppen en bodems is subjectief, ondanks dat er soms regels zijn voor bijvoorbeeld het trekken van trendlijnen. Trendlijnen als trendbepalers zijn objectief. Bij deze methode worden de koersen over een bepaalde periode gemiddeld, waardoor de kleinere 'irrelevante' koersbewegingen eruit worden gefilterd. Er bestaan verschillende technieken bij dit middelen, de normale variant, een gewogen variant en een Exponentieel Gewogen Gemiddelde. De indicatoren kunnen op de volgende manieren worden ingezet bij het bepalen van de trend.

1. Het dalen of stijgen van de indicator zelf.
2. De kruisingen tussen een lang en een kort Voortschrijdend Gemiddelde.
3. Kruisingen tussen meerdere gemiddelden zoals bij

het 4-9-18-systeem.

De grote vraag bij de inzet van Voortschrijdende Gemiddelden (VG's) is hoeveel perioden (N) te gebruiken. Kiest de belegger voor een hoge periode, zeg maar alles vanaf twintig weken of langer, dan berekent men de langetermijntrend. Tussen vijf en twintig weken bespeelt men de middellangetermijntrend en alle instellingen korter dan vijf weken betreffen de kortetermijntrend. In figuur 2 zijn een drietal VG's in de weekgrafiek weergegeven.

Twee Voortschrijdende Gemiddelden

Slechts twee variabelen vormen de inhoud van het systeem van twee VG's. Simpel van opzet dus en eenvoudig om uit te voeren omdat posities ingenomen mogen worden op basis van de kruisingen van het korte VG met het lange VG. In figuur 3 zijn de koop- en verkoopsignalen zichtbaar van een 10-weeks Exponentieel VG (EVG) die kruist met een 40-weeks gewoon VG gedurende een periode van zestien jaar. Een signaal betekent niet alleen de bestaande positie sluiten, maar ook dat er een nieuwe positie moet worden ingenomen. Het systeem geeft in totaal zeventien signalen. In totaal werd er negenmaal verlies geleden en werden er zeven posities met winst afgesloten. De laatste positie heeft een openstaande winst van 226 punten.

Het 4-9-18-systeem

Het 4-9-18-systeem werd voor het eerst in het boek van R.C. Allen beschreven. Het werkt met een 4-, 9- en een 18-perioden VG. Het kortste Gemiddelde volgt de koers nauwgezet, gevolgd door het 9- en het 18-perioden VG. Er is sprake van een opwaartse trend wanneer het 4-perioden Gemiddelde zich boven het 9-perioden Gemiddelde bevindt, dat op zichzelf weer boven het 18-perioden Gemiddelde moet liggen. Het omgekeerde gaat op voor een neerwaartse trend. Hierbij geldt dat het 4-perioden onder het 9-perioden moet liggen en deze weer onder het 18-weeks VG beweegt. Op de volgende signalen moet u letten.

1. Het eerste koop- of verkoopsignaal vindt plaats als het 4-weeks Gemiddelde boven of onder de twee langere VG's snijdt.
2. Bevestiging van het koop- of verkoopsignaal vindt plaats als het 9-weeks Gemiddelde in opwaartse of neerwaartse richting het 18-weeks VG doorkruist.

Conclusies

Koerstrends zijn er altijd geweest en zullen ook altijd blijven bestaan. Vandaag de dag kan de technisch georiënteerde belegger over een groot aantal technische hulpmiddelen beschikken om deze trends te bespelen, en het aanbod groeit nog steeds. Toch blijken de eenvoudigste methodieken in de praktijk de winstgevendste te zijn. Waarom? Het antwoord op deze vraag moet gezocht worden bij de zwakste schakel binnen een handelssysteem, veelal de mens zelf. Deze heeft al moeite om gedisciplineerd te handelen op basis van vastgestelde regels. Zijn het ook nog eens (te) veel variabelen, dan slaat de twijfel over het algemeen snel toe. In een volgend nummer zal ik verder ingaan op eenvoudige systemen waarmee grote stukken van de trend kunnen worden verzilverd.